

Idees

Elogi d'Unió Mallorquina

Vicenç Villatoro

Quan escric aquestes línies, encara no sé amb qui pactarà Unió Mallorquina a les Balears. I em fa l'efecte que no ho saben ni ells. Bravo. Fantàstic. Els en felicito ben cordialment, i sense gota de sarcasme. Em sembla que en això hi ha la clau de l'èxit d'Unió Mallorquina a les últimes municipals: els electors no pensen que UM tingui una política de pactes compromesa prèviament, que puguin pactar només amb uns, que siguin presoners d'uns únics socis possibles. Pensen més aviat que negociaran i que pactaran amb aquells de qui més en treguin. I això ho trobo genial. Algunes altres coses d'Unió Mallorquina em semblarien molt més discutibles. Aquesta em sembla admirable. Que pactin amb qui vulguin i que en treguin tant com puguin.

I tinc la sensació que aquesta gran virtut d'Unió Mallorquina –la imprevisibilitat dels seus pactes– és el negatiu del defecte d'algunes altres forces nacionalistes a les Balears, al País Valencià i a Catalunya, defecte que n'explica alguns fracassos: la previsibilitat dels seus pactes. Aquestes altres forces nacionalistes han anat a les eleccions dient que ells només pactarien amb el PSOE. O ho han dit o és allò que als electors els ha semblat que farien. Aquesta previsibilitat del pacte, aquesta presó on es tanca la pròpia capacitat de maniobra, no tan sols t'impedeix de negociar mai a l'alça, sinó que a més desincentiva el teu propi electorat. Per entendre'ns, Unió Mallorquina podria treure més del PSOE, en una negociació, que no pas el Bloc o abans el PSM. Per què? Perquè a Unió Mallorquina, si no els ho dones, se'n van amb l'altre. Mentre que el PSM no se'n podia anar amb l'altre, i per tant al PSOE li sortia sempre més bé de preu. Una altra cosa és el que se'n vulgui treure: poder, programa, càrrecs... Però a la taula de negociacions el PSOE oferirà proporcionalment més a UM que no al Bloc. No és cap consideració metafísica ni cap aplicació de la paràbola del fill pròdig. És una simple constatació comercial. En una subhasta sempre en treus més quan hi ha dos compradors que quan n'hi ha només un.

Ja ho vaig escriure immediatament abans de les eleccions, i crec que els fets m'han donat la raó. Si tu només pots treure el cap políticament quan guanya el PSOE, si tu et passes la nit electoral mirant què ha tret el PSOE i resant perquè guanyi, si el teu futur depèn de com li vagi al PSOE, fes-te del PSOE. Perquè si no te'n fas tu, te'n faran els teus electors: aniran a votar directament els socialistes. Per a què et necessiten d'intermediari? Si per contra tu tens un projecte polític específic, si tens uns interessos i un programa que et són propis, no et tanquis les portes a cap pacte. Però, sobretot, no t'obliguis tampoc a cap pacte determinat. El nacionalisme té un projecte polític específic, diferent del del PSOE i del del PP i en confrontació amb tots dos. Si no és així, si el projecte no és autònom sinó subsidiari, tanquem els partits nacionalistes i convertim-los en sensibilitats dintre del PSOE (o del PP). Però si ens sembla que els partits nacionalistes tenen prou personalitat diferencial, prou perfil propi, objectius prou específics, no els convertim en croses d'un altre partit, el que sigui.

Després de les eleccions municipals, he escrit a tort i a dret que el tripartit català és un gran negoci per als socialistes

–amb matisos, perquè jo crec que els fa perdre vots encara que els permeti d'acumular tot el poder disponible–, però que és un negoci ruïnós per a Iniciativa i per a Esquerra. Com que Iniciativa no pot invertir enlloc més, no m'estranya que es mantingui en el negoci, encara que hi perdi. Però és més estrany que s'hi mantingui Esquerra. Doncs bé, moltes persones m'han comentat que si Esquerra en comptes de ser dins de tripartit estigués en un front nacional amb CiU, tindria el mateix problema: qui capitalitza les aliances estables és el partit gran. Tenen tota la raó. Per a mi, el problema d'Esquerra al tripartit no és que hagi pactat amb els socialistes. És que ha presentat el pacte amb els socialistes com el pacte natural, l'únic possible, el que toca, el que li convé. No hi ha pactat, s'hi ha casat fins que la mort els separi. Ha convertit els seus pactes en previsibles i amb això s'ha subordinat a un partit més gran. Jo no dic a Esquerra que no pacti. Li dic simplement que mantingui l'autonomia de decisió, que vetlli pels seus interessos i pel seu projecte, que no el subordini a la victòria general de les esquerres, que sempre acaba essent subordinar-se als interessos del PSOE, que són uns altres, per definició. I si no són uns altres, per definició, fem-nos tots del PSOE. O mantinguem una empresa com el tripartit, de la qual només el PSC obté rendiments.

“Proposo que els partits no hipotequin la seva política de pactes fins a convertir-la en una presó de la qual no es poden moure”

Molt bé, UM. Marca el camí, en això. No proposo que els partits ens amaguin la seva política de pactes. Proposo simplement que no hipotequin la seva política de pactes fins a convertir-la en una presó de la qual no es poden moure. És el problema d'Esquerra. Però ha estat també el problema del Bloc a les Balears i al País Valencià. Sí, ja sé que si obrissin el ventall de pactes possibles l'immens aparell intel·lectual i mediàtic dels socialistes els acusaria de traïdors. Traïdors a tot: a la pàtria, a les esquerres, al progrés, a la democràcia... Segur que el PSOE és totes aquestes coses? Segur que no pactar amb el PSOE és traïr tot això? Però, a més, sempre queda un consol. Per al PSOE, pactar amb el PP és sempre una traïció terrible. Només amb una excepció: quan ho fan ells. Els mateixos socialistes que han criminalitzat arreu els qui han pactat amb el PP, no han tingut cap inconvenient a pactar-hi ells mateixos, per exemple a Roses, per tal de treure del govern els nacionalistes, que havien guanyat les eleccions. I ja veurem a Navarra. Per què, doncs, tots els nacionalistes, que ja són majors d'edat i que tenen interessos i projectes propis, no poden fer el que ja fan els socialistes, sense manies?

Escriptor